dummō al's ſatiſfaciat: vt in ſū·
con·co·ti·q·ix·Ego vero puto q̄ ec
ad nullam ſatiſfactionē teneatur
q̄n paganus xp̄ianum iniuſte de
tinebat: q̄d eſt regulare: vt in ru
brica·Ene xp̄ianum mancipium
hereticus vel paganus vel iudeus
habeat vel poſſideat: a i·l·vna ibi po
ſita·a·liiij·di·mancipia·B·Si tñ
pagani ɔpulerant eū ad circūciſi
onē vel ydolatriā vel aliq̄d mortale
pc̄tm̄: tunc ille penitus liber factus
eſt·a ſic furans eū non peccat ſed
meretur·ar·di·liiij·nulla·A·Idez
in dc̄ā·q·ix·B

Nunquid xp̄iano qui deti
netur a ſaraceo
liceat furari ei·Re·ſm hoſ·Si iſte
xp̄ianus dum eſſet treuga frāge
ret eā a ſic erat in culpa: a fuit ca
ptus: nec ei imminet periculū nēci
tatis: non licet furari: ſed tenetur
ad reſtitutionē·Nā talis iuſte deti
nebat·A·ſed non p̄ ſeruo·vtz ex
dictis ſupra·ſ· primo·B·Si autez
iniuſte detinebatur vt q̄ tpe belli
captus eſt vel immineat nēītas: nō
tenetur ad reſtitutionē·A·cum ta
lem teneat ſaracenus paſcere: vt in
ſum·ɔ·co·ti·q·xi·B·Vtrz liceat fu
rari ab vſurario vt el'ia detur h̄ꝰs
ſupra el'ia·i·ſ·ix·

Gloria va
na·Vtrū appeti
tus inanis gl'e ſit
mortale pc̄tm̄·Re·
ſm tho·ij·ij·q·cx
xxij·Pōt eſſe mortale dupl'r·Pri
mo mō rōne materie: puta cū ali
q̄s gloriat de aliquo falſo q̄d cō
trariat diuine reuerentie·A·ſicut
ezech·xxviij·ɔtra principē tiri di
Eleuatū ē cor tuū a dixiſti deus ego
ſū·B·vel cū quis bonū tpale de q̄
gl'atur prefert deo·A·Hoc aūt fit
cū circa illud plus attendit q̄ er
ga deū vel diuina·q̄ illud di̇ quis
preferre circa q̄d plus laborat vt
di̇ p̄ greg·xlviij·di·oēs·B·ſeu cū
quis prefert teſtimoniū hoim te
ſtimonio dei·A·viz cū quis verecū
dat ɔfiteri ſeu ſeq̄ q̄d deus p̄ ſacraz
ſcripturā docet ꝓpter cōtrariā opi
nionē hoim·Cōn quos di̇ luce·ix·
Qui me erubuerit: a ſmones me
os: hunc filius hoīs erubeſcet cū ve
nerit in maieſtate ſua a patris: a
ſcōrum angeloz·B·Scd̄o mō ex
pte ipſius gloriantis q̄ intentionez
ſuā refert ad gl'iam tanq̄ ad vlti
mū finē: ad quem ordinat etiā vir
tutis opa a p̄ quo nō pretermittit
etiam q̄ ſunt ɔtra deuz·Hijs g̃ mo
dis eſt mortale: al'r non·A·Obſcuz
eſt hoc·Ad cuius intelligentiā ſci
endū q̄ ſub generali diffinitiōe p̄t
dici q̄ vana gloria eſt inutilis de
lectatio·Vanū enī idem eſt q̄d in
utile·2·Re·xij·ibi·Nolite declinare
poſt vana a c̄·Et gl'ari ſepe capit in
ſcriptura p̄ delectari·Ihere·ix·ibi
Non glorietur ſapiens a c̄·Et ad ga
lath·vlti·Mihi aūt abſit gl'ari n̄
in cruce a c̄·Et iſta inutilis delecta
tio aliqn̄ ē ſimplex a aliqn̄ nō ſim
plex·Simplex eſt q̄n venit ſine ap
petitu honoris·Et hoc caſu aut tal'
delectatio eſt ſup eo q̄d eſt morta
le aut nō·Primo caſu abſq̄ dubio

y v

eſt pctm̄ mortale. qꝛ ꝯſenſus non
ſolū in actū mortalis: ſ3 etiā in ſo
lam delectationē eſt moꝛle vt nōt
tho. ij. ij. q. liiij. ar. iiij. Scd̄o caſu
nō deeſt pctm̄. Nā q̄dlibet vanū3
appetere vitioſū eſt Ps. iiij. vt q̄d
diligitis vanitatē. Et notat tho. ij
ij. q. cxxxij. ar. v. Non puto tñ qꝛ ſit
moꝛle niſi interueniat mag̃ libido
ſiue mētis relaxatio. Nā vt notat
bona. ſup. iiij. ſē. di. xvi. pctm̄ veni
ale p magnam libidinē fit moꝛle
Non ſimplex eſt qñ venit cū appe
titu honoris ſeu reuerētie. ⁊ hoc ca
ſu ſi ꝓcedit ex quadā mētis ſurrep
tione vel maxima ꝑuitate ꝯcupiē
eſt veniale. qꝛ vt dicit beda ſup epi
ſto. iac. c. xxv. di. ſ. criminis q̄ ex
humana infirmitate ꝯmittunt̄ ve
nialia ſunt ⁊ ex ſurreptōe ſeu ma
xima ꝑuitate ꝯcupiē veriſilr ꝓce
dit vana gl'a cum eſt ſup re pua.
tunc enī veriſilr deliberatus ꝯſen
ſus rōnis non adeſt delcātioni rei
pue. Pōt tñ ⁊ erga rem puā3 deli
beratus ꝯſenſus adeſſe cū malicia
⁊ tunc nō erit ſurreptio mētis ſeu
ꝑuitas ꝯcupiē: ſed malicia mētis
Nec refert qꝛ ſit ſup re pua. qꝛ de9
coꝛ reſpicit non manū. xiiij. q. v. ſi
quid. Et facit q̄d dictum eſt ſupra
furtū. ſ. iiij. Procedit etiā vana glo
ria ex magna ꝯcupiē ꝑuitate ſup
re magna: vt qñ ſup illa defertur
hoi non q̄ſitus honoꝛ. Difficile enī
eſt tunc ⁊ ſi rō non ꝯſentiat aliq̄
tenus non delectari. Vñ ſup illud
.ij. ad theſſa. ij. Non q̄i hoibus pla
centes: ſed deo. dicit glo. aug̃. Et ſi
cuicū3 facile eſt laude3 non cape

re dum negat: difficile tñ eſt ea nō
delectari dū offertur. Si vero vana
gloria cum appetitu honoris ꝓprij
ſeu reuerentie non veniat ex dicta
ſurreptione ſeu ꝑuitate: ſed ex de
liberato ꝯſenſu: videt̄ mortale. Nā
hoc caſu eſt appetitus ꝓprie excel
lentie: et q̄ appetitus eſt ſpēs ſupbie
vt3. ij. ſentē. di. xlij. c. ex ſupbia: v
bi dr̄ qꝛ ſupbia eſt amoꝛ ꝓprie ex
cellentie. Et ideo iſtud aliqñ vocat̄
inanis gl'a ꝓpter inutilem delecta
tionē quā ꝯtinet. Vñ omel. xxiiij
dicit grego. Nemo q̄ppe veſtimē
ta precipua niſi ob inanē gloria3
q̄rit: vi3 vt honorabilioꝛ ceteris eſ
ſe videatur. Aliqñ vero ꝓpter amo
rem ꝓprie excellentie vocat̄ elatio.
ſeu ſupbia. xxi. q. iiij. oīs. ibi. Om
ne quippe q̄d non ꝓpter nātatem
ſuam ⁊c. Supbia vero cū venit ex
deliberato ꝯſenſu: pctm̄ eſt morta
le vt notat tho. ij. ij. q. cxij. ar. v.
Sic ꝫ vana gl'ia hoc caſu que ex
ſupbia eſt pctm̄ eſt mortale ⁊ eti
am graue. qꝛ videtur ꝓcedere a ra
dice infidelitatis. Vnde auguſt. v
de ciuitate dei ca. xiiij. dicit. Tamē
hoc vicium inimicū pie fidei ſi ma
ioꝛ in coꝛde ſit cupiditas glorie q̄
dei timoꝛ vel amoꝛ: Vt dñs diceret
Joh. v. Quomodo poteſtis credere
gloriam ab inuicem expectantes
⁊ gloriā que a ſolo deo eſt non q̄
rentes. Maioꝛ videtur eſſe cupidi
tas glorie q̄ dei timoꝛ vel amoꝛ qñ
huic glorie quis ex deliberato ꝯ
ſenſu adheret. qꝛ dominus hoc ꝓ
hibet iheremie. ix. ibi. Non glorie
tur ſapiens ⁊c. Et mathei. v. ibi.

Attendite ne iuſticiã veſtram ⁊c. Et ideo ɔtrafaciendo videt̃ illi gl'e ꝑ dilcõem adherere. ⁊ a diuina re cedere caritate. Grego. omel. xxiiij Qui adhuc per illicita deſideria de fluit: deũ ꝑfecto non diligit. qꝛ ei i ſua voluntate ɔtradicit. Et eadem rõe ꝑ hũc ɔſenſum videt̃ abiect⁹ dei timor. Ecci. ij. Qui timent dñm inq̃rent que beneplacita ſunt illi. Et tanto erit grauius hoc pctm̃: q̃nto fuerit ſup re vitioſa. Pſ. li. Quid gloriaris in malicia ⁊c. Scdm nico. de lira: q̃ſi dicat. peſſima eſt iſta gl'a. qꝛ ꝓprie eſt illoꝝ qui peccant ex certa malicia ⁊ habitu. Signũ enim habitus generati eſt delecta tio in ope: vt di. ij. eth. ꝓpter qd dr̃ puerb. ij. Letant̃ cum malefece runt ⁊c. Et ad predcã facit qd po nit alex. de ales ſup. ij. ſen. vbi dic Inanis gloria aliq̃n eſt mortale: aliq̃n veniale. Nam inanis gloria q̃nq3 ꝓcedit ex ſurreptione: q̃nq3 ex deliberatione. Et iterũ aliq̃n eſt circa res q̃ inducunt maximã ꝓui tatem ⁊ aliq̃n non circa hmõi res Venialis ꝰ dicetur cum eſt ꝓpter ſurreptionẽ vel ꝓpter maximã ɔcu piſcẽtie ꝓuitatem Innuit ergo do ctor iſte: qꝛ extra expreſſos caſus vana gloria ſit mo2le. qꝛ cũ aliq̃d de vno negatur: ɔñr de alio ɔcedi tur. xxv. di. qualis. Et clarius colli gitur ex predcĩs. Et ſm hoc pt in telligi qd dicit tho. ij. ij. q. cxxxij. ar. iij. viz qꝛ ſi amor humane gl'e q̃uis ſit inanis: non repugnat ca ritati: neq3 quo ad id de quo ẽ gl'i a: neq3 quantũ ad intencõem glo riam q̃rentis: non eſt pctm̃ mo2le ſed veniale. Et illud qd dicit. ij. ij. q. clxix. ar. ij. viz qꝛ ſi mlr ornat ſe ex quadã leuitate vel etiã vanita te ꝓpter iactantiã quandam: non ſemp eſt peccatum mortale: ſed ali q̃n veniale

Gradus conſã

guinitatis quõ debeat cõ putari: ⁊ quõ impediat mr̃imoni um: require ĩ impedimentũ. v. De affinitate ĩ impedimentũ. xiiij.

Guerra quõ et

q̃n ſit licita vel illicita. De hac materia habes ſupra bellũ ꝑ totum.

Gula vtrũ ſit

pctm̃ mortale. Re. ſm tho. ij. ij. q. cxlviij. Dicendũ qꝛ ſi delecã tioni gule inhereat homo tanq̃ fi ni ꝓpter quem deũ ɔtemnit: para tus ɔtra dei precepta agere vt dele ctacões hmõi aſſequat̃ ſic ẽ pecca tum mortale. Si vero in gula ſit in ordinatio ſm ea que ſunt ad finẽ vt pcte. qꝛ nimis ɔcupiſcit delcãti ones ciboꝝ: ſed non ꝓpter hoc face ret aliquid ɔtra legem dei: ſic ẽ ve niale. A. Hoc dictũ minus clarum eſt: ſed clarius ponet̃ in. J. ſe. ſup ſpeciebꝰ eius. Sed hic ſciendum ẽ ſm tho. ij. ij. q. cxlviij. ar. iiij. ⁊ in ſum. con. li. iij. ti. iiij. q. vij. qꝛ gula eſt inordinata comedendi ɔcupiſ centia Vel ꝓut ponitur in ſum. de vitijs gula eſt inordinatus amor ſcdm guſtum. Et ſic etiã includit

ebrietatem. B

Quot ſunt ſpecies gule. ſecūdum tho. vbi ſupra
Grego. xx. li. moral. ponit quinqꝫ
ſpecies que notant hoc verſu Pro
pere. laute. nimis. ardenter. ſtudi
oſe. A. Hoc dictū grego. poſitum
eſt de ɔſe. di. v. quinqꝫ modis. B.
Prope. i. ꝙ quis preuenit horam
debitam. Laute: quando querit ci
bos precioſos. Nimis: quādo exce
dit in quantitate. Ardenter: vt ꝙ
non ſeruat modum debitum: ſed
tranſgredit ex deſiderio edēdi. Stu
dioſe. ꝙ querit cibos nimis accu
rate preparatos. A. De hijs ſpeciebꝰ
et quale pctm̄ in eis ɔſiſtat latiꝰ
dī in ſum. ɔ. eo. ti. q. viij. Vn̄ quo
ad primā ſpeciē ſciendū eſt vt ibi
notat: ꝙ ſi hora preueniat ex ali
qua neceſſitate infirmitatis vel itine
ris vel alicꝰ hmōi: nullū eſt pctm̄
et etiā qn̄ voluptas ē in eā adhuc
nō eſt pctm̄ mortale: niſi ille cibi ap
petitus ſit adeo immoderatꝰ ꝙ ꝓ
ipſū ſequeret etiā ſi eſſet ɔtra pre
ceptū diuinū vel ſi induceret ad ſol
uendū ieiuniū ſub precepto ab ec
cleſia inſtitutū vel ſi ꝓpter hoc face
ret aliquā fraudē precepto. ſicut
faciunt illi q̄ mane incipientes ꝓ
trahunt menſā vſqꝫ ad veſperam
tpe ieiunij. Glo. etiā. xxv. d. ꝑ als
aūt. ſup v. Quotiens q̄s alijs ieiu
nantibꝰ videtur aſſerere ꝙ tpe ꝑ
cepti ieiunij ex ɔcupia ante horā
comedere ſit mortale. Quo ad ſcdam
ſpeciem ſciendū vt et dī in dcā. q.
viij. ꝙ lauta paratio ſi fiat ex ne
ceſſitate infirmitatis vel priſtine

ɔſu:tudinis: nō ē pctm̄: cui hoc ɔ
cedat ſiet in mōſterio al pctm̄ ē
ꝓpter exceſſum cupiditatis ſed nō
eſt pctm̄ mortale niſi nimis ſit effre
nata cupiditas q̄ ſubuertat rōis
iudiciū: vel niſi q̄s veſcatur tpe ie
iunij cibis illicitis ſine neceſſitate et di
ſpenſacōne. ſicut q̄ comederet car
nes in quadrageſima. Quo ad ter
ciā ſpeciē dicendū vt et notat ibidē
ꝙ nimietas cibi et potꝰ accipitur
ſcḋm ꝓportionem ſumentis cibū. ꝙ
qḋ vni eſſet parū hoc alteri eēt mlꝰ
tum vt dicit phs in ethic. Vnde
tpantia non hꝫ mediū rei: ſꝫ ꝓpor
tionis. Et ſic predictū eſt ꝙ ebrie
tas q̄ ꝓcedit ex electione tali qua
q̄s delectacōnē potus preponit bo
no diuino et bono rōnis: eſt pctm̄
mortale. ita dico idem de exceſſu ta
to in cibo ꝙ ipſe ſimilis eſt ebrie
tati. Et ab aplo vocatur cōmeſa
tio cū dicit Ro. xiij. Non in cōme
ſationibus et ebrietatibꝰ Quo ad
quartam ſpeciē ibidem dī ꝙ ardor
non ſignat qualibet auiditatē et
delectationē in cibo q̄ vel nullum ē
pctm̄ ſi ē ex ſola nā. vel eſt venia
le pctm̄: ſi tali delectationi rō plꝰ
q̄ oꝫ inhereret: ſed ſignificat ignea
auiditatē qua quis preponit om
nibus hmōi delectationē. vt eſau
qui ꝓpter vnam eſcā vendidit pri
mogenita. vn̄ et a benedictione re
ꝓbatus eſt. Heb. xij. P; ꝙ hoc eſ
ſe mortale pctm̄. Quo ad quintā
ſpeciē dī vbi ſupra ꝙ ſtudioſitas
q̄ eſt pctm̄ mortale: eſt ſtudioſitas
diuitis epulonis: qui epulabat
quotidie ſplēdide: q̄n ſ. aīus totꝰ

implicatur circa apparatum ciborum. q2 ſtudiũ eſt vehemens animi applicatio ad aliq̇d: vt dic̃ tullius in rhet. Pōt tñ q̃nq3 eē pctm̃ veniale vel etiã nullũ pctm̃. ſ. cũ hoc req̇rit infirmitas vel ↄſuetudo vel honeſtas alic9. Pōt enim rex in apparatu ciboꝝ excellere ruſticũ: ſicut in alijs ſine pctō. B

Quid ſi quis ſumat potū vel cibum nociuũ. c

R. Si quidē hoc faciat vt ſibi nocumentũ inferat ſeu mortem: nō peccat in gula: ſed aliter grauiter peccat in odio ſui ꝓprij corporis. Si vo ex nimio appetitu: in gula peccat. & magis ſi ſciat nociuũ q̃ ſi ignoret. A. Et ſm inno. & in ſum. ↄ. li. ij ti. v. q. xxxix. ſi quis nō crederz mortiferū cibū ſeu potum: licz crederet infirmitatē ex illo roborari: nō peccaret mortaliter: vel ad min9 nō ita grauiter. Pōt enĩ hmōi fieri ↄpatio grauioris afflictōis qualis ē afflictio ſitis ad minus grauē. q̃lis eſt afflictio febris. Q2 hoc caſu nō peccaret mortaliter: pōt intelligi q̃n nocumentũ foret puum: al's cum non parū offenderet caritatē qua tenet diligere corp9 ſuũ vt deo ſeruiat. vt ibidē dr̄ ſm eun. inno. nō videt a mortali poſſe excuſari. Jdō poſt illa verba nō peccaret mortaliter: ſubiunxit inno. vel ad min9 non ita grauiter ſicut ſuperior viz qui ſumit rem mortiferã. Sequit in dicta. q. xxxix. De ſeruitoribus aũt & miniſtris dicendũ videtur q peccant ſi dant aliqd nociuũ infirmo ex certa ſciã vel improbabili ignorantia. Jn ſanitate autē dicimus q nō tenet aliq̇s viuere medicinaliter. q2 oia ſũt ſana ſanis Sed & tunc ſi ſcienter accipet ſine cã aliqd nociuũ vnde mors ei eueniret: vel infirmitas q̃ ſubtraherz eũ a ſeruicio dei: dicim9 q peccat. Cum inno. con. hoſ. Et intellige q hoc caſu quis peccaret vel venialit vel mortaliter ſm nocumenti quãtitatē vt preoñſum eſt. B

Ultimo nota q de cibis dicit aug9. Diligenter inq̇t attendendũ eſt q̇d loco & tpi & pſonis conueniat: ne temere flagicia reprehēdamus. Fieri em̃ pt vt ſine aliquo vitio cupidinis vel voracitatis p̃cioſiſſimo cibo ſapiens vtatur. inſipiēs aũt fetidiſſima gule flamma in viliſſimũ ardeſcat: & ſam9 quiſq3 maluerit more dñi piſce veſci: q̃ lenticula more eſau. aut ordeo more iumētorum. di. xli. q̇ſquis. Que req̇renda ſunt in ↄuiuijs clericoꝝ vide ſ. clericus. i. §. iiij. De gula etiã vide ſ. ſobrietas & ſupra ebrietas.

Habit9 An liceat clericis habitum trãſformare: vide ſupra clericus. i. §. ij. Et an liceat religioſis: vide ſupra apoſtaſia. iiij. §. i. A. Jn toto illo ca. nō videtur de religioſis aliquid dici. B Et apoſtaſia. v. §. i. & ſi. A. Nec ibi iſte caſus tangi videt. B